ОСНОВИ НАЦІОНАЛЬНОГО СПРОТИВУ

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	***Перший (бакалаврський)***
Галузь знань	*усі галузі знань*
Спеціальність	*усі спеціальності*
Освітня програма	*усі освітні програми*
Статус дисципліни	*Нормативна*
Форма навчання	*денна, дуальна*
Рік підготовки, семестр	*2 курс, 1 семестр*
Обсяг дисципліни	*3 кредити, 90 годин; теоретична підготовка – 36 год.; практична підготовка – 24 год.; самостійна робота – 30 год.*
Семестровий контроль/ контрольні заходи	*диференційований залік / тестування*
Розклад занять	*https://schedule.kpi.ua/*
Мова викладання	*Українська*
Інформація викладачів курсу	*Викладачі кафедри військової підготовки https://kvp.kpi.ua/*

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчання та результати навчання

Навчальну дисципліну розроблено на основі типової програми "Основи національного спротиву", затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України № 1002 від 30 червня 2026 року.

Навчальна дисципліна "Основи національного спротиву", є обов'язковою дисципліною, яка викладається для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти на основі повної загальної середньої освіти, які за денною і дуальною формою навчання, розпочали здобувати вищу освіту за освітніми програмами, за якими передбачалось вивчення навчальної дисципліни «Теоретична підготовка БЗВП» в обсязі 3 кредитів ЄКТС, та які не пройшли зазначену підготовку у зв'язку з її скасуванням.

Навчальна дисципліна передбачає вивчення основних засад державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності, основних положень та норм міжнародного гуманітарного права, основ психологічної підготовки, домедичної допомоги, військової топографії, зв'язку, зброї масового ураження, інженерної, тактичної, вогневої підготовки та виживання.

Навчальна дисципліна "Основи національного спротиву", включає теми, які охоплюють теоретичні знання, вміння та навички.

***Мета дисципліни** – набуття здобувачами освіти загальної компетентності «здатність до національного спротиву» шляхом формування національно-патріотичної свідомості, громадянської стійкості та набуття ними комплексу теоретичних знань і практичних навичок домедичної допомоги, тактичних дій, мінної безпеки, зв'язку та орієнтування, а також через розвиток психологічної стійкості та розуміння логіки національного спротиву, необхідних для виконання конституційного обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України.*

***Предмет дисципліни** – забезпечення реалізації права громадян на рівні можливості у виборі професії шляхом здобуття додаткових знань, умінь і навичок, про засадничі та правові аспекти національного спротиву, в тому числі на тимчасово окупованій території, долучення до волонтерства та допомоги Силам безпеки та оборони України.*

Програмні результати навчання відповідно до освітньої програми:

Дисципліна спрямована на формування високого рівня національно-патріотичної налаштованості, відданості українському народові та здатності виконання свого Конституційного обов'язку щодо захисту Вітчизни.

Програмними результатами навчання є знання та вміння використовувати основні засоби захисту та оборони держави, співвітчизників, матеріальних цінностей та територіальної цілісності держави, зокрема, у разі військових дій та надзвичайних ситуацій.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни

Для успішного засвоєння дисципліни студенту необхідно володіти базовими знаннями з предмету "Захист України" на рівні шкільного курсу.

Зміст навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна "Основи національного спротиву" вивчається впродовж одного семестру та містить такі теми:

№ з/п	Назва теми	Всього годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
I	**Аудиторна підготовка**	**90**	**36**	**24**	**30**
1	Національний спротив	8	4		4
2	Міжнародне гуманітарне право	4	2		2
3	Психологічна підготовка та стійкість	6	2	2	2
4	Домедична допомога	20	4	8	8
5	Військова топографія, навігація і орієнтування на місцевості	6	2	2	2
6	Зв'язок та передавання інформації	6	2	2	2
7	Зброя масового ураження	6	2	2	2
8	Інженерна підготовка та мінна безпека	8	4	2	2
9	Тактична підготовка	8	4	2	2
10	Вогнева підготовка (основи)	10	6	2	2
11	Виживання та спеціальна підготовка	8	4	2	2
РАЗОМ		**90**	**36**	**24**	**30**

3. Навчальні матеріали та ресурси

1. Закон України «Про основи національного спротиву» від 16.07.2021 № 1702-IX (зі змінами та доповненнями).

2. Офіційний вебпортал Центру національного спротиву - методичні матеріали, рекомендації щодо безпеки, інформаційної гігієни та практик цивільного опору на ТОТ.

3. Національно-патріотична підготовка особового складу Збройних Сил України: навчальний посібник. Київ: Видавництво Скіф. 2023. 180 с.

4. Женевська конвенція про поводження з військовополоненими (Конвенція III,IV) від 12 серпня 1949 року.

5. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I), від 8 червня 1977 року. Звіти та аналітика для практичного опрацювання (Злочини РФ)

6. ТКП 1-160(31)03.01 Методичні рекомендації з психологічної підготовки військовослужбовців Збройних Сил України щодо формування стресостійкості до дій в умовах різкої зміни бойової обстановки, ГУ МПЗ ЗСУ, 2021.

7. Стандарт індивідуальної підготовки СТІ-000Г.21Л "Тактична медицина",

затверджений наказом командувача Медичних сил Збройних Сил України від 28.12.2023 № 121.

8. Медичне забезпечення. Вимоги до навчання всіх військовослужбовців з надання допомоги пораненим в умовах бойових дій (STANAG 2122 / AMedP-8.15, "REQUIREMENT FOR TRAINING IN CASUALTY CARE FOR ALL MILITARY PERSONNEL", IDT).

9. Наказ НГШ № 258 від 9.07.2018 року "Про затвердження Керівництва з медичної евакуації у Збройних Силах України".

10. Шмаль С. Військова топографія. Видавництво Ліра-К, 2018..

11. ВП 7-30(11).01 Довідник з основних понять військової топографії, КП КСВ ЗСУ, К: 2022.

12. Навчальний посібник" Організація військового зв'язку" ВІТІ ім. Героїв Крут, 2021.

13. Настанова "Тактичний зв'язок" ВКДП 6-110(03).01. Київ: ГШ ЗС України, 2020.

14. СТІ 000Г.15Л Підготовка з радіаційного, хімічного, біологічного захисту (навчальний курс): Наказ ГШ ЗС України від 10 січня 2019 року № 8.

15. Інженерна підготовка: Навчальний посібник /Д. Окіпняк, А. Баранов, Ю. Баранов, В. Малюк, В. Спільник, Д. Данилов. - Львів: НАСВ, 2022.- 383 с.

16. Навчальний посібник «Мінна безпека та протидія саморобним вибуховим пристроям» – Л.: НАСВ, 2019 – 365 с.

17. ДМ до СТІ 000Г.16Л Інженерна підготовка, ЦОСМП ЗСУ та ГУП ЗСУ, 2019.

18. Методичні матеріали "Підготовки штурмових груп (відділення, взвод) до ведення штурмових дій". – Київ: Головне управління доктрин та підготовки Генерального штабу ЗС України, видання 2023 року.

19. Посібник з вивчення організаційної структури підрозділів сухопутних військ збройних сил російської федерації. – Київ: ГУР МОУ, 2024. – 68 с.

20. Курс стрільб зі стрілецької зброї і бойових машин КРП 03.032.056-2019 (01) – Львів: НАСВ, 2019.

21. Стрілецька зброя та вогнева підготовка: навчально-методичний посібник / В. Дяченко, В. Ярмолюк, О. Супруненко, О.Майборода, С. Григор'єв. – Одеса: ВА, 2021. – 364 с.

22. Посібник. Щодо застосування озброєння іноземного виробництва у Збройних Силах України (інструкції з використання). Частина 1 (стрілецьке озброєння). ВП 7-(01).03.01.

23. Посібник. Щодо застосування озброєння іноземного виробництва у Збройних Силах України (інструкції з використання). Частина 2 (протитанкове озброєння). ВП 7-(01).03.01.

24. Бойова система виживання воїна. Навчальний посібник / Шкурпіт О.М., Фелько М.В., Бачинський В.В. Одеса: ВА м. Одеса, 2018.

25. Н. Б. Вербин, С. М. Жембровський, О. В. Петрачков та ін.]. – К. : Національний університет оборони України. Витримка та виживання на полі бою. Підручник. 2020 рік.

26. Луньков А.В. Ожаревський В.А., Польцев І.В. Основи виживання у бойових умовах. Навчально методичний посібник Львів, АСВ 2014 рік

Додаткова література

1. Український інститут національної пам'яті : офіційний вебсайт. Київ, 2026. URL: https://uinp.gov.ua/ .

2. Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України : офіційний вебсайт. Київ, 2026. URL: https://ipiend.gov.ua/ .

3. Розумний М. М. Виклики національного самовизначення : монографія / М. М. Розумний ; Нац. ін-т стратег. дослідж. Київ : НІСД, 2016. 192 с.

4. Нагорна Л. П. Регіональна ідентичність: український контекст : монографія / Л. П. Нагорна ; Ін-т політ. і етнонац. дослідж. ім. І. Ф. Кураса НАН України. Київ : ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2008. 405 с.

5. Про основи національного спротиву : Закон України від 16 лип. 2021 р. № 1702-IX // Відомості Верховної Ради України. 2021. № 41. Ст. 339. URL: rada.gov.ua.

6. Сили територіальної оборони Збройних Сил України: офіційний вебсайт. Київ, 2026. URL:

sprotyv.in.ua.

7. Національний спротив: правові, організаційні та тактичні засади : навчальний посібник / О. В. Куртєєв, М. М. Поплавський, С. С. Чернявський та ін. ; за заг. ред. В. В. Чернєя. Київ : Національна академія внутрішніх справ, 2022. 248 с.

8. Міжнародний Комітет Червоного Хреста (МКЧХ) : офіційний вебсайт. Женева, 2026. URL: https://blogs.icrc.org/ua/

9. Міжнародний кримінальний суд: офіційний вебсайт. Гаага, 2026. URL: icc-cpi.int

10. Українська Гельсінська спілка з прав людини: офіційний вебсайт. Київ, 2026. URL: https://www.helsinki.org.ua/

11. Міжнародне гуманітарне право : навчально-методичний посібник / І. В. Андронов, О. О. Войтенко, М. М. Гнатовський та ін. ; за заг. ред. Т. Р. Короткого. Одеса : Фенікс, 2021. 268 с.

12. Міжнародне гуманітарне право. Особливості застосування в умовах збройної агресії РФ проти України : навчальний посібник / за ред. А. О. Кориневича. Київ : Видавничий дім «Центр учбової літератури», 2024. 312 с.

13. Відповідальність за порушення норм міжнародного гуманітарного права : монографія / В. А. Ліпкан. Київ : Фенікс, 2018. 240 с.

14. Психологія бою: діяльність командира підрозділу щодо підтримання морально-психологічного стану особового складу в ході бойових дій. Навчально-методичний посібник/ А.М. Романишин, О.В. Бойко, Д Н. Богородиці,кий «та ін.». - Львів: НАСВ, 2015. - 322 с.

15. СТІ 000Г.22Л Психологічна підготовка (Курс індивідуальної підготовки) (За програмою базової загальновійськової підготовки).

16. https://tccc.org.ua/

17. https://sich.ua/video/

18. ATLS. Невідкладна медична допомога при травмі. Поглиблений курс для студентів/пер. з англ. – К.: Наш Формат, 2023. - 464 с. :іл.

19. Олена Ольховська. Основи мінної безпеки. Видавництво Кенгуру: Рік видання 2023.

20 . Еванс Р., Седдон Б., Чарапін Й. Вибухові боєприпаси. Посібник для України. Видавництво Професіонал ВД: Рік видання 2023.

21. Керівництво з підривної (вибухової) справи у Збройних Силах України

22. ДМ до СТІ 000Г(Б).06Л Довідковий матеріал командирам (інструкторам) для підготовки до проведення занять з тактичної підготовки

23. Підручний збірник воєнних порад редакція «Суспільні системи» 2020 -2023 роки http://ukr-merezha.com/docs/59-pidruchnyy-zbirnyk-voyennykh-porad.html

24. Сайт ТРО https://tro.mil.gov.ua/

25. У разі надзвичайної ситуації або війни. Центр стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки 2021 рік.

Навчальний контент

4. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Аудиторна підготовка

№ з/п	*Назва теми лекції та перелік основних питань (посилання на літературу)*
Лекція 1	***Національний спротив*** *Національна ідентичність та історичний досвід українського спротиву і самоорганізації.* *Література: [1,2,3]*
Лекція 2	***Національний спротив*** *Правові засади та складові сили національного спротиву України від загонів самоорганізації до регулярних підрозділів.* *Література: [1,2,3]*
Лекція 3	***Міжнародне гуманітарне право*** Норми, принципи та джерела міжнародного гуманітарного права: правила ведення війни, правовий режим захисту населення і військовополонених та механізми притягнення до відповідальності за порушення міжнародного гуманітарного права. *Література: [4,5]*
Лекція 4	***Психологічна підготовка та стійкість*** *Прийоми, методи та способи саморегуляції психіки, особливості впливу стресових факторів на психіку людини в умовах надзвичайних ситуацій та збройного конфлікту, дезадаптивні психічні стани та їх прояви. Диференціація стресових станів людини в умовах бойових дій. Ознаки дезінформації та маніпулятивних технологій. Методи верифікації інформації та критичного мислення для протидії ІПСО.* *Література: [6]*
Лекція 5	***Домедична допомога*** *Основи та принципи надання домедичної допомоги в умовах бойових дій та при надзвичайних ситуаціях. Алгоритм надання допомоги за алгоритмом MARCH, літери M, A, R.* *Література: [7,8,9]*
Лекція 6	***Домедична допомога*** *Основи та принципи надання домедичної допомоги в умовах бойових дій та при надзвичайних ситуаціях. Алгоритм надання допомоги за алгоритмом MARCH, літери C, H.* *Література: [7,8,9]*
Лекція 7	***Військова топографія, навігація і орієнтування на місцевості*** *Топографічні карти Збройних Сил України та орієнтування на місцевості.* *Література: [10,11]*
Лекція 8	***Зв'язок та передавання інформації*** *Принципи роботи доступних засобів зв'язку. Правила радіообміну, робота з радіостанціями малої потужності, засобами супутникового зв'язку. Використання стандартів зв'язку та телекомунікаційних протоколів.* *Література: [12,13]*
Лекція 9	***Зброя масового ураження.*** *Види радіаційного, хімічного, біологічного зараження та захист від них, види зброї масового ураження та радіаційних, хімічних небезпечних об'єктів, порядок дій на зараженій місцевості.* *Література: [14]*

Лекція 10	***Інженерна підготовка та мінна безпека*** *Основи мінної безпеки. Класифікація вибухонебезпечних предметів, демаскуючі ознаки вибухонебезпечних предметів. Порядок дій при виявленні мін і вибухонебезпечних предметів.* *Література: [15,16,17]*
Лекція 11	***Інженерна підготовка та мінна безпека*** *Інженерне облаштування позицій, маршрутів та маскування. Використання властивостей місцевості.* *Література: [15,16,17]*
Лекція 12	***Тактична підготовка*** *Основні правила загальновійськового бою, призначення та бойові можливості підрозділів родів військ Сухопутних військ Збройних сил України, Сил безпілотних систем. Базові відомості про сучасні засоби ведення бою* *Література: [18,19]*
Лекція 13	***Тактична підготовка*** *Основи індивідуальних дій та взаємодії в в малих групах. Порядок спостереження і доповіді за алгоритмами. Основи індивідуальної тактичної підготовки.* *Література: [18,19]*
Лекція 14	***Вогнева підготовка*** *Основи стрільби.* *Література: [20,21,22,23]*
Лекція 15	***Вогнева підготовка*** *Матеріальна частина стрілецької зброї. 5,45 мм автомат Калашникова АК-74 (АКС-74, АКС-74У, АК-74М) та ручний кулемет Калашникова (РПК-74, РПКС-74)* *Література: [20,21,22,23]*
Лекція 16	***Вогнева підготовка*** *Матеріальна частина стрілецької зброї. Ручні осколкові гранати РГД-5, Ф-1, РГО, РГН* *Література: [20,21,22,23]*
Лекція 17	***Виживання та спеціальна підготовка*** *Основні заходи забезпечення життєдіяльності в автономних умовах. Дії за сигналами оповіщення та під час обстрілів.* *Література: [24,25,26]*
Лекція 18	***Виживання та спеціальна підготовка*** *Добування і очищення води та приготування їжі. Спорудження і обладнання укриттів.* *Література: [24,25,26]*

Практичні заняття

№ з/п	***Завдання, які виносяться на практичні заняття***
Практичне заняття 1	***Психологічна підготовка та стійкість*** *Застосування прийомів саморегуляції психіки в стресових ситуаціях, виявлення та класифікація дезадаптивних станів людської психіки, які виникають у відповідь на стрес.*
Практичне заняття 2	***Домедична допомога*** *Алгоритм MARCH, літера М. Користування турнікетами, опанування способами накладання турнікетів.*

Практичне заняття 3	***Домедична допомога*** *Алгоритм MARCH, літера М. Тиск, тампонування, перев'язки.*
Практичне заняття 4	***Домедична допомога*** *Алгоритм MARCH, літери A, R, C, H. Вправи.*
Практичне заняття 5	***Домедична допомога*** *Симуляційні сценарії. Відпрацювання методів евакуації.*
Практичне заняття 6	***Військова топографія, навігація і орієнтування на місцевості*** *Орієнтування та рух за азимутом.*
Практичне заняття 7	***Зв'язок та передавання інформації*** *Опанування основними способами зв'язку, які використовуються в різних видах бою.*
Практичне заняття 8	***Зброя масового ураження*** *Опанування навичками користування протигазом та загальновійськовим захисним комплектом, виконання нормативів із ЗЗМУ №1, 4а, 46, 8*
Практичне заняття 9	***Інженерна підготовка*** *Протитанкові та протипіхотні міни, їх бойові характеристики, принцип дії, будову, їх установлення та знешкодження, інженерні загородження, їх утримання та подолання, заходи безпеки при поводженні з вибуховими речовинами.*
Практичне заняття 10	***Тактична підготовка*** *Виконання обов'язків солдата та порядок дій в оборонному та наступальному бою. Зайняття та маскування вогневої позиції.*
Практичне заняття 11	***Вогнева підготовка*** *Огляд і підготовка автомата АК-74 до стрільби. Спорядження магазину, заряджання і розряджання автомата, постановка на запобіжник. Догляд за індивідуальною зброєю, її утримання та зберігання. Можливі затримки і несправності, що виникають під час стрільби, способи їх усунення. Виконання нормативів з вогневої підготовки*
Практичне заняття 12	***Виживання та спеціальна підготовка*** *Організація та облаштовувати місця розташування для малого підрозділу в умовах можливої зустрічі з противником. Добування і очищення води.*

З метою ефективного використання навчальної-матеріальної бази і формування розкладу занять для певних факультетів може змінюватися послідовність тем практичних занять.

5. Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота студента передбачає підготовку до аудиторних занять, розширення набутих теоретичних знань і удосконалення навичок із пройденого матеріалу, вивчення обов'язків та підготовку до заліку.

6. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Навчальна дисципліна «Основи національного спротиву» викладається державною мовою.

З міркувань безпеки учасників освітнього процесу навчання студентів проходять в змішаному форматі у синхронному режимі із забезпеченням надійної ідентифікації здобувачів вищої освіти. Впродовж навчального заняття в дистанційному режимі відеокамери студентів та викладача мають бути ввімкнені. Відеозапис лекційних та практичних занять має право здійснювати виключно викладач для внутрішнього користування. Студентам заборонено здійснювати несанкціонований запис та розповсюдження відеозаписів навчальних занять, наданих викладачем.

Відсутність на аудиторному занятті не передбачає нарахування штрафних балів. Фінальний рейтинговий бал студента формується на основі оцінювання результатів навчання.

Для активної участі у роботі на практичних заняттях студент готується за рекомендованою викладачем до певного практичного заняття літературою.

Підготування до практичних занять та контрольних заходів здійснюється під час самостійної роботи студентів з можливістю консультування з викладачем у визначений час консультацій або за допомогою електронного листування (електронна пошта, месенджери).

Пропущені контрольні заходи оцінювання. *Кожен студент зобов'язаний опанувати пропущений з поважної причини (лікарняний, мобільність тощо) навчальний матеріал за рахунок самостійної роботи.*

Процедура оскарження результатів заліку. *Студент може підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами. Студенти мають право аргументовано оскаржити результати контрольних заходів, пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного.*

Академічна доброчесність. *Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: https://kpi.ua/code.*

Норми етичної поведінки. *Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: https://kpi.ua/code.*

Призначення заохочувальних балів. *Відповідно до Положення про систему оцінювання результатів навчання сума всіх заохочувальних балів не може перевищувати 10% рейтингової шкали оцінювання.*

Заохочувальні бали	
Критерій	*Ваговий бал*
Написання тез, статей з питань, які вивчаються дисципліною	*5-10 балів*

Визнання неформальної / інформальної освіти. *Передбачено визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті відповідно до Положення про визнання в КПІ ім. Ігоря Сікорського результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті (https://osvita.kpi.ua/node/179), а саме зараховується участь у підготовчих курсах з національного спротиву, основ територіальної оборони, тактичної медицини, які підтверджуються відповідними сертифікатами, але це не виключає участь студента у контрольних заходах.*

7. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (РСО)

***Поточний контроль**: проводиться впродовж семестру для перевірки рівня теоретичної та практичної підготовки студентів (експрес-опитування (тестування) за темою лекційного заняття, виконання завдань на практичних заняттях)*

Рейтинг студента складається з балів, які він отримує за:

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	%	Ваговий бал	Кількість заходів	Максимально можливий бал
1.	Тестування за темою лекційного заняття	28%	4	7	28
2.	Виконання завдань на практичних заняттях	72%	8	9	72
Разом					100

***Календарний контроль:** проводиться двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог силабусу з метою підвищення якості навчання студентів.*

Критерій	Перший календарний контроль	Другий календарний контроль
Термін календарного контролю	Тиждень 8 ,9	Тиждень 12, 13
Умови отримання позитивної оцінки	≥ 18 балів	≥ 28 балів

***Семестровий контроль**: проводиться у формі заліку. Для оцінювання результатів навчання застосовується 100-бальна рейтингова система та університетська шкала.*

***Умови допуску до семестрового контролю**: семестровий рейтинг не менше **36 балів**. У разі пропуску більше ніж 60% аудиторних занять (з них не більше 20% практичних занять) без поважних причин студент отримує незадовільну оцінку і йому надається можливість повторного вивчення навчальної дисципліни в повному обсязі в наступному семестрі.*

Студенти, які виконали умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку 60 і більше балів, отримують відповідну до набраного рейтингу оцінку без додаткових випробувань.

Зі студентами, які виконали умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку менше 60 балів, а також з тими студентами, хто бажає підвищити свою рейтингову оцінку, проводиться семестровий контроль у вигляді залікової контрольної роботи.

При цьому, попередній рейтинг студента скасовується і він отримує оцінку з урахуванням результатів заліку.

Залікова контрольна робота складається тестування із закритими та відкритими відповідями.

Таблиця переведення рейтингових балів у оцінку за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):
***Складено** заступником завідувача кафедри військової підготовки Пивоваром Сергієм Григоровичем*
***Ухвалено** кафедрою військової підготовки (протокол № 8 від 31.08.2026)*
***Погоджено** Методичною радою університету (протокол № 1 від 11.09.2026 р.)*

1. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ НАЦІОНАЛЬНОГО СПРОТИВУ»

Тривалість однієї навчальної години – 45 хвилин.
Самостійна підготовка проводиться у визначений навчальним планом час.
Метою самостійної підготовки є:

розширення набутих теоретичних знань з пройденого матеріалу;
вивчення обов'язків;
удосконалення практичних навичок із пройденого матеріалу;
підготовка до наступного навчального дня.

ПАМ'ЯТАЙТЕ! *Викладачі (інструктори) з метою ефективної організації та проведення основ національного спротиву мають дотримуватися таких принципів:*

систематичність і послідовність навчання (навчання "від простого до складного", "від відомого до невідомого") *– є одним з основних принципів і реалізується за двома напрямками: структурним та методичним;*

структурний напрям обумовлює побудову системи навчання "від індивідуальної підготовки до підготовки у складі групи", тобто навчання дій у складі групи слід розпочинати лише після завершення індивідуальної підготовки здобувача освіти;

методичний напрям означає формування та вдосконалення знань, умінь і навичок тих, хто навчається шляхом послідовного ускладнення форм та методів навчання (наприклад: коротка розповідь – зразковий показ – тренування до результату – вправа (норматив, практична робота));

щільність навчання – *передбачає планування та проведення занять, на яких здобувачі освіти одночасно максимально задіяні до практичних дій (нормативи, вправи);*

свідомість, активність і самостійність тих, хто навчається, – *передбачає створення у колективах таких умов, за яких здобувачі освіти будуть свідомо прагнути до опановування навчального матеріалу та проявляти активність і самостійність в удосконаленні рівня їхньої індивідуальної підготовки;*

колективність та індивідуальний підхід до навчання – *вимагає проведення заходів підготовки на доступному рівні складності з урахуванням індивідуальних особливостей здобувачів освіти та опорою на колектив;*

єдність навчання й виховання *– передбачає одночасне формування умінь, навичок, високих моральних якостей і психологічної стійкості здобувачів освіти.*

УВАГА! *У процесі навчання надаються приклади та методики дій підрозділів інформаційно-психологічних операцій противника та основні рекомендації щодо захисту і протидії негативному інформаційно-психологічному впливу.*

У навчанні громадян України, які здобувають вищу освіту, практичним діям (нормативам, вправам тощо), необхідно дотримуватися методичної послідовності з переходом від відомого до невідомого, від простого до складного для того, щоб поступово нарощувати фізичні та психологічні навантаження, отримувати знання, навички та вміння.

ПАМ'ЯТАЙТЕ! Типовий алгоритм навчання дії:

коротка розповідь;
зразковий показ;
відпрацювання за елементами (точність виконання прийому);
тренування загалом у повільному темпі;
тренування на швидкість (виконання нормативів).

1.1. Розвиток фізичних якостей здобувачів освіти проводиться шляхом супутніх фізичних тренувань у процесі повсякденної діяльності.

Метою тренування є:

розвиток та вдосконалення загальних фізичних якостей, спеціальних та військово-прикладних навичок та вмінь, необхідних здобувачам освіти для успішних дій під час виконання навчальних завдань;

формування й розвиток у здобувачів освіти спроможності тривалий час діяти в стані фізичного навантаження в обстановці надзвичайно високої психологічної напруженості.

1.2. З метою контролю за якістю засвоєння навчальної дисципліни за суміжними темами та коригування їх змісту після проходження здобувачами вищої відповідних тем, передбачено контрольні заняття.

1.3. Навчання має забезпечувати повне та якісне виконання завдань підготовки.

Для досягнення поставленої мети необхідні:

якісне планування навчальних занять;

забезпечення систематичного контролю за організацією підготовки та надання методичної допомоги в опануванні навчальних матеріалів;

впровадження в освітній процес досвіду ведення бойових дій.

1.4. Аналіз рівня засвоєння навчального матеріалу.

Під час аналізу рівня засвоєння навчального матеріалу за програмою основ національного спротиву зі здобувачами освіти викладач (інструктор) відзначає ступінь досягнення мети та навчальних цілей, позитивні й негативні сторони, оцінює роботу кожного здобувача освіти, надає рекомендації з подальшого удосконалення.

1.5. При викладанні тем застосовуються такі методи контролю: поточний, тематичний, самоконтроль.

Кількість контрольних заходів, форми їх проведення, періодичність доводяться до здобувачів освіти на початку вивчення тем.

2. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

2.1. НАЦІОНАЛЬНИЙ СПРОТИВ

Метою вивчення теми під час курсу основ національного спротиву є підготовка здобувача освіти, як патріота України. Шлях становлення нації, історичний досвід української самоорганізації національного спротиву в умовах збройної агресії та окупаційного тиску, історія захисту України, формування національної ідентичності, бойовий шлях українського війська, перспективи розвитку держави.

За результатами вивчення теми здобувачі освіти повинні:

знати: *мету підготовки держави до здійснення заходів з національного спротиву, основні завдання національного спротиву, важливі складові національного спротиву; історію формування національного спротиву та його складових в умовах відсічі збройної агресії; історичні приклади та досвід самоорганізації українського спротиву в умовах окупації та збройної агресії.*

<u>Методичні рекомендації:</u>

Викладач (інструктор) розповідає про українську національну ідентичність та її ознаки: мову, культуру, традиції, адміністративно-територіальний устрій держави та природні ресурси. Звертає увагу, як у ході революції уперше у новітній історії український народ утвердив себе як політичну націю і створив незалежну українську державу. Доводить інформацію про визначальні історичні постаті, які внесли значний вклад у формування та становлення української нації. Показ відеороликів про успішні дії військовослужбовців під час ведення бойових дій із наголошенням, що якісна підготовка впливає на результат, веде до перемоги.

2.2. МІЖНАРОДНЕ ГУМАНІТАРНЕ ПРАВО

Метою вивчення теми під час курсу основ національного спротиву у закладах освіти є підготовка здобувача освіти, який здатний застосовувати знання норм міжнародного гуманітарного права; розуміти порядок проходження військової служби, притягнення військовослужбовців до кримінальної, адміністративної та матеріальної відповідальності.

За результатами вивчення тем здобувачі освіти повинні:

знати:

сутність та джерела МГП;

принципи ведення війни;

правовий статус осіб;

режим полону та інтернування;

юридичну відповідальність за порушення норм МГП;

задокументовані факти поводження російської федерації з українськими військовополоненими та з населенням на тимчасово окупованій території.

вміти:

застосовувати правила поводження з військовополоненими та інтернованими особами;

ідентифікувати статус осіб (комбатанти, некомбатанти) та об'єкти під спеціальним захистом;

здійснювати первинне затримання та конвоювання осіб, що здалися в полон, забезпечуючи їхню безпеку та гуманне поводження з ними.

Тема 1. Міжнародне гуманітарне право.

Заняття 1. *Норми, принципи та джерела міжнародного гуманітарного права: правила ведення війни, правовий режим захисту населення і військовополонених та механізми притягнення до відповідальності за порушення міжнародного гуманітарного права.*

Умови:

теоретично / самостійна підготовка; навчальний клас.

Методичні рекомендації:

Заняття проводиться у формі лекції під керівництвом викладача (інструктора).

До здобувачів освіти доводяться основні вимоги наказу Міністра оборони України від 23.03.2017 №164 "Про затвердження інструкції про порядок виконання норм міжнародного гуманітарного права у Збройних Силах України".

2.3. ПСИХОЛОГІЧНА ПІДГОТОВКА ТА СТІЙКІСТЬ

Метою вивчення теми під час курсу основ національного спротиву є підготовка здобувача освіти, який здатний застосовувати прийоми та способи психологічного налаштування (саморегуляції) для виконання поставлених завдань.

За результатами вивчення теми здобувачі освіти повинні:

знати:

основні поняття психологічної стійкості та стресу;

основні дезадаптивні стани (паніка, агресія, ступор, істерика);

прийоми і способи саморегуляції психіки, подолання страху і паніки;

психічні реакції на стрес та способи їх регуляції і подолання дезадаптивних проявів;

базові принципи надання першої психологічної допомоги за протоколом«6.П»;

елементи командної психологічної динаміки малої групи в умовах екстремального або психоемоційного тиску, поведінка групи під тиском, роль лідера, протидія колективній паніці;

поняття та важливі соматичні прояви «ПТСР» та «бойової психічної травми»;

алгоритм дій в умовах збройного нападу в цивільному середовищі: під час терористичного акту, стрілянини в публічному місці, нападу зі зброєю, захоплення заручників, мінування приміщень і засобів транспорту;

особливості застосування противником ІПСО:

механіка роботи інформаційних операцій (мета, аудиторія, механізми впливу); типові наративи ворожої пропаганди та їх логіка;

принципи роботи ботів і координованих кампаній у соціальних мережах; практичні методи верифікації інформації;

алгоритм реакції на дезінформацію – від ігнорування до спростування;

вміти:

застосовувати техніки саморегуляції у стресових ситуаціях;

розпізнавати ознаки дезадаптивних психічних станів;

розрізняти ПТСР у себе та в оточуючих;

надавати першу психологічну допомогу (за принципом «6.П») та самодопомогу;

контролювати власні психічні стани і реакції, виконувати дії в стані нервово-психічного збудження;

обирати адекватні дії в кризових ситуаціях;

застосовувати методи верифікації інформації та критичного мислення для протидії ІПСО;

визначати ознаки дезінформації та маніпулятивних технологій;

протидіяти інформаційним та психологічним впливам ворога;

протидіяти спробам вербування спеціальних служб ворога.

Тема 1. Психологічна підготовка та стійкість.

Заняття 1. *Психологічна підготовка та стресостійкість.*

Умови:

теоретично / практично / самостійна підготовка;

навчальний клас / ділянка місцевості.

Методичні рекомендації:

Заняття проводити в "колі довіри" під керівництвом викладача (інструктора). Здобувачі освіти ознайомлюються зі стресовими станами, способами та методами саморегуляції, застосовують їх на практиці їх на практиці. Наприкінці заняття проводиться груповий дебрифінг із заслуховуванням кожного здобувача освіти та самооцінкою особистих відчуттів.

2.4. ДОМЕДИЧНА ДОПОМОГА

Метою вивчення тем під час курсу основ національного спротиву є підготовка здобувача освіти який здатний надавати домедичну допомогу в умовах бойових дій та при надзвичайних ситуаціях. Опанувати алгоритм надання допомоги за алгоритмом MARCH, PAWS, етапи надання допомоги (допомога під загрозою – Care under fire/Threat, (CUF) та допомога в польових умовах (Tactical Field Care (TFC)).

За результатами вивчення тем здобувачі освіти повинні:

знати:

принципи та застосування допомоги в польових умовах (TFC) за алгоритмом MARCH;

етапи алгоритму MARCH;

етапи надання допомоги («допомога під вогнем/під загрозою» – Care under fire/Threat, CUF);

алгоритм надання домедичної допомоги/навчання з тактичної медицини (протоколи MARCH, PAWS, Ко Ле Со тощо);

способи зупинки кровотеч і забезпечення прохідності дихальних шляхів;

принципи використання індивідуальних засобів медичного забезпечення;

основи домедичної евакуації постраждалих;

особливості комунікації з медичним персоналом і передачі інформації про постраждалого та його стан;

вміти:

здійснювати евакуацію пораненого одним рятувальником: за лямки, під пахви, за пасок, модифікований метод пожежника;

здійснювати евакуацію пораненого двома рятувальниками: за лямки, під пахви, за пасок і шию;

надавати домедичну допомогу за алгоритмом MARCH, PAWS, у тому числі під час переміщення на місцевості або внаслідок вогневого контакту;

здійснювати огляд постраждалого на наявність масивних кровотеч у різних умовах;

перевіряти прохідність дихальних шляхів;

переоцінювати раніше застосовані засоби зупинки кровотечі;

визначати доцільність та проводити переміщення турнікетів;

діяти відповідно до алгоритмів домедичної допомоги в умовах бойових дій та при надзвичайних ситуаціях;

виконувати нормативи з домедичної допомоги.

Тема 1. Планування та організація домедичної допомоги на етапах "допомога під вогнем" та "допомога в польових умовах". Алгоритм MARCH, літери M, A, R.

Заняття 1. Алгоритм MARCH, літери M, A, R.

Умови:

теоретично; навчальний клас.

Методичні рекомендації:

Заняття проводиться під керівництвом викладача (інструктора) з використанням наочних засобів навчання.

Довести до відома здобувачів освіти інформацію про основні причини смертей на полі бою, яких можна уникнути, та заходи для збільшення виживання. Визначити фази надання допомоги в ТССС та пріоритети під час кожної з них.

Наголосити на важливості тренувань з домедичної підготовки. Вивчити призначення, склад, правила використання аптечки медичної загальновійськової індивідуальної (АМЗІ).

Навчитися створювати прямий та непрямий тиск на місце поранення для контролю масивної кровотечі. Відпрацювати техніку накладання турнікету. Навчитися проводити тампонаду вузлових поранень гемостатичним бинтом. Сформувати правильну техніку накладання тиснучих пов'язок. Навчитися контролювати та забезпечувати роботу органів дихання.

Заняття 2. Алгоритм MARCH, літери C, H. Евакуація.

Умови:

теоретично; навчальний клас.

Методичні рекомендації:

Заняття проводиться під керівництвом викладача (інструктора) з використанням наочних засобів навчання.

Визначення стану свідомості пораненого. Контроль ран на наявність кровотеч, надання допомоги при інших травмах. Заходи запобігання гіпотермії.

Визначити роль вогневої переваги та стримування небезпеки, а також вплив тактичної обстановки на надання допомоги.

Довести інформацію щодо способів перетягування/перенесення пораненого одним бійцем та двома під вогнем, їх переваги та недоліки. Продемонструвати перетягування/перенесення пораненого одним бійцем під вогнем. Продемонструвати перетягування/перенесення пораненого під вогнем двома бійцями. Довести принципи сортування під час TFC.

2.5. ВІЙСЬКОВА ТОПОГРАФІЯ, НАВІГАЦІЯ І ОРІЄНТУВАННЯ НА МІСЦЕВОСТІ

Метою вивчення теми під час курсу основ національного спротиву є підготовка здобувача освіти, який вміє орієнтуватися на місцевості.

За результатами вивчення теми здобувачі освіти повинні:

знати:

основи топографії та умовні знаки карт;

принципи визначення координат і відстаней;

основи використання геоінформаційних систем для навігації;

базові принципи цифрового картографування;

способи орієнтування на місцевості за допомогою небесних світил, компаса, годинника, топографічної карти, місцевих предметів та за допомогою геоінформаційних систем;

вміти:

орієнтуватися на незнайомій місцевості за топографічною картою та без неї;

визначати своє місце знаходження та напрям руху;

планувати маршрут і рухатися за азимутом;

застосовувати цифрові навігаційні засоби для орієнтування;

використовувати геоінформаційні дані для прийняття навігаційних рішень у стандартних умовах.

Тема 1. Військова топографія, навігація і орієнтування на місцевості.

Заняття 1. *Топографічні карти. Орієнтування на місцевості.*

Умови:

теоретично / самостійна підготовка; навчальний клас.

Методичні рекомендації:

Заняття проводиться під керівництвом викладача (інструктора). Під час заняття до здобувачів освіти доводить інформацію про предмет і завдання військової топографії, місцевість та її елементи, основні види місцевості, їх тактичні властивості, способи вивчення місцевості, способи орієнтування на місцевості, відпрацьовуються завдання з визначення сторін світу різними способами а також про призначення, масштаби та характеристики топографічних карт.

2.6. ЗВ'ЯЗОК ТА ПЕРЕДАВННЯ ІНФОРМАЦІЇ

Метою вивчення тем під час курсу основ національного спротиву є підготовка здобувача освіти, який знає основні способи зв'язку, які використовуються в ході ведення бойових дій та мову жестів.

знати:

основні способи зв'язку, тактичні сигнальні жести;

основи передачі інформації в бойових умовах (зокрема за принципами 3D, SALUTE, ACE, GOTWA), правила радіодисципліни та безпеки зв'язку;

правила ведення переговорів, правила користування засобами зв'язку, порядок дій під час застосування противником засобів перешкоджання і придушення зв'язку;

правила безпеки застосування смартфонів і мобільних пристроїв, роботи в інтернеті та в месенджерах, захисту електронної пошти, протидію технічному зараженню та безпечному користування публічним Wi-Fi;

правила роботи у службових системах та в службових приміщеннях;

алгоритми дій у разі спроб зламу та зменшення ризиків витоку інформації.

вміти:

використовувати основні способи зв'язку, застосовувати тактичні сигнальні жести;

усувати типові помилки і несправності під час експлуатації засобів зв'язку, що виводять їх з ладу;

розпізнавати фішингові атаки, налаштовувати базові засоби захисту акаунтів і пристроїв, безпечно комунікувати та діяти за простими алгоритмами кіберзахисту;

налаштовувати та використовувати радіостанції малої потужності (Motorola, Baofeng та аналоги);

вмикати, вибирати канал, регулювати потужність, перевіряти з'єднання і наявність зв'язку, дотримуватись правил радіообміну;

розгортати та налаштовувати термінал супутникового зв'язку Starlink;

підключати живлення, орієнтувати антену, підключати пристрої;

здійснювати доповідь про противника за стандартом SALUTE (Size, Activity, Location, Unit, Time, Equipment);

здійснювати доповідь про пораненого та запит на медичну евакуацію.

Тема 1. Військова комунікація.

Заняття 1. *Військова комунікація – як джерело всеобізнаності. Вертикальна та горизонтальна комунікація.*

Умови:

теоретично; навчальний клас. Методичні рекомендації:

Заняття проводяться під керівництвом викладача (інструктора). Здобувачам освіти наголошується на важливості комунікації, наводять приклади військової комунікації, які в бойовій обстановці відіграли роль в досягненні результату та приклади з відсутністю комунікації та наслідків (до яких це може призвести).

Заняття 2. *Способи зв'язку та вимоги до них. Тактичні сигнальні жести. Умови:*

практично; навчальний клас.

Методичні рекомендації:

Заняття проводяться під керівництвом викладача (інструктора). Здобувачам освіти доводяться основні способи зв'язку, які використовуються в ході ведення бойових дій, мова жестів, яка застосовується в ситуаціях безпосереднього контакту з ворогом, у той же час як інші засоби зв'язку застосовувати дуже важко, які є демаскуючим фактором. Вивчають розподіл жестів: накази, сповіщення, позначення, шикування.

2.7. ЗБРОЯ МАСОВОГО УРАЖЕННЯ

Метою вивчення тем під час курсу основ національного спротиву є підготовка здобувача освіти, який здатний здійснювати заходи радіаційного, хімічного, біологічного (РХБ) захисту, спрямованих на захист підрозділів від застосування зброї масового ураження і наслідків руйнування об'єктів підвищеної небезпеки у різних умовах обстановки, формування у нього психологічної стійкості при діях у складних умовах.

За результатами вивчення тем здобувачі освіти повинні:

знати:

основні види зброї масового ураження (ядерної, хімічної, біологічної) та їх уражаючі фактори;

ознаки ядерного вибуху, хімічного ураження та застосування біологічних речовин;

основні типи радіаційно, хімічно- та біологічно небезпечних об'єктів;

засоби індивідуального та колективного захисту;

загальні правила поведінки на зараженій місцевості;

види запалювальної зброї та запалювальних речовин, засоби їх бойового застосування, захист від запалювальної зброї;

вміти:

розпізнавати ознаки можливого застосування зброї масового ураження;

користуватися протигазом та загальновійськовим захисним комплектом;

одягати протигаз, загальновійськовий захисний комплект;

діяти за сигналом «Хімічна тривога»;

Тема 1. Уражаючі фактори зброї масового ураження. **Засоби індивідуального захисту. Дії особового складу на зараженій місцевості**

Заняття 1. *Ознаки ядерного вибуху, хімічної атаки й застосування бойових біологічних речовин. Сигнали оповіщення про радіаційне, хімічне зараження та порядок дії особового складу у разі їх отримання. Протигаз, загальновійськовий захисний комплект та їх використання.*

Дії особового складу на зараженій місцевості та під час застосування противником скидів з БпЛА ручних газових гранат.

Умови:

теоретично / самостійна підготовка; навчальний клас.

Методичні рекомендації:

Заняття проводиться під керівництвом викладача (інструктора). У його першій частині заняття здобувачам доводиться інформація щодо ознак ядерного вибуху, застосування брудних боєприпасів, хімічної атаки й застосування бойових біологічних речовин, а також стосовно шкоди, яку завдають уражаючі фактори ядерної зброї, та способи захисту від неї.

У другій частині заняття вивчаються знаки, які використовуються для позначення районів забруднення, способи визначення рівня забруднення за допомогою приладів і пристосувань, доводиться інформація щодо призначення, будови протигазу та складу комплекту загальновійськового захисного комплекту, демонструють порядок користування протигазом та загальновійськовим захисним комплектом.

2.8. ІНЖЕНЕРНА ПІДГОТОВКА ТА МІННА БЕЗПЕКА

Метою вивчення тем під час курсу основ національного спротиву є підготовка здобувача освіти, який знає заходи безпеки при поводженні з вибуховими речовинами. Завдання, що

виконують інженерні підрозділи. Порядок дій на замінованій ділянці місцевості та порядок виходу з неї.

За результатами вивчення тем здобувачі освіти повинні:

знати:

основні принципи мінної безпеки та класифікацію вибухонебезпечних предметів;

демаскуючі ознаки вибухонебезпечних предметів та потенційні ризики їх виявлення;

правила безпечної поведінки при виявленні мін та інших вибухонебезпечних предметів;

загальні принципи інженерного облаштування позицій та маскування в умовах сучасних загроз та ударних БпЛА;

базові відомості про інженерні загородження та способи їх обходу або подолання;

індивідуальне маскування, звуко- та світломаскування;

протитанкові та протипіхотні міни, їх бойові характеристики, принцип дії, будову, їх установлення та знешкодження, інженерні загородження, їх утримання та подолання;

заходи безпеки при поводженні з вибуховими речовинами.

вміти:

вибирати місця для обладнання вогневої позиції для стрільби, її фортифікаційне обладнання (розміри) та порядок маскування;

правила поведінки на потенційно замінованій місцевості;

подавати сигнали небезпеки при виявленні вибухонебезпечних предметів;

виконувати норматив щодо огляду місцевості на наявність мін та ВНП;

облаштовувати маршрут безпечного руху в умовах мінної загрози.

класифікувати та виконувати правила безпечного поводження з гранатами;

облаштовувати окопи і схованки, у тому числі від загрози з боку БпЛА.

Тема 1. Інженерне обладнання та маскування позицій в умовах застосування противником ударних БпЛА.

Заняття 1*. Порядок вибору місця обладнання одиночного окопу для стрільби. Особливості вибору місця обладнання парного окопу. Послідовність їх фортифікаційного обладнання в комплексі із застосуванням сканера (детектора) виявлення БпЛА. Сутність маскування. Принципи та основні правила маскування.*

Умови:

теоретично / самостійна підготовка; навчальний клас.

Методичні рекомендації:

Заняття проводиться під керівництвом викладача (інструктора). У ході заняття до здобувачів освіти доводить порядок моніторингу обстановки в небі, зокрема з використанням сканера (детектором) для виявлення БпЛА під час обладнання позиції. Порядок та послідовність вибору місця обладнання одиночного окопу для стрільби, парного окопу, їх фортифікаційні обладнання (розміри) та порядок маскування.

Тема 2. Протитанкові та протипіхотні міни. Інженерні загородження, їх улаштування та подолання. Мінна безпека.

Заняття 1*. Протитанкові та протипіхотні міни, їх характеристика, будова, порядок встановлення та знешкодження. Невибухові інженерні загородження, їх улаштування та подолання. Дії у випадку падіння біля позиції ударних та розвідувальних БпЛА.*

Умови:

теоретично / самостійна підготовка; навчальний клас.

Методичні рекомендації:

Заняття проводиться під керівництвом викладача (інструктора). Під час теоретичного заняття здобувачам освіти доводиться інформація про види невибухових інженерних загороджень і порядок їх улаштування. Призначення, тактико-технічні характеристики, загальну будову, принцип дії протипіхотних та протитанкових мін. Порядок дії на замінованій ділянці місцевості та порядок виходу з неї. Дії при падінні поруч позиції ударних та розвідувальних БпЛА.

2.9. ТАКТИЧНА ПІДГОТОВКА

Метою вивчення тем під час курсу основ національного спротиву є підготовка здобувача освіти, який здатний застосовувати положення загальновійськового бою, виконувати переміщення на полі бою у складі бойових груп в основних видах бою з урахуванням досвіду застосування підрозділів під час воєнних дій на території України.

За результатами вивчення тем здобувачі освіти повинні:

знати:

основні правила загальновійськового бою, призначення та бойові можливості підрозділів родів військ Сухопутних військ Збройних сил України, Сил безпілотних систем;

порядок спостереження і доповіді за алгоритмами SALUTE, 3D, ACE;

основи індивідуальної тактичної підготовки та порядок дій солдата в оборонному бою, під час ведення вогню та відбиття наступу противника;

порядок дій в оборонному бою;

порядок дій під час маневру (переміщення) з тимчасової на основну вогневу позицію (з основної на запасну), алгоритм дій у випадку обходу противником з флангу або виходу противника в тил, прориву противником переднього краю оборони;

основи протидії FPV-дронам та легкій мототехніці противника;

основні тактичні прийоми застосування БпЛА;

штатну структуру малих підрозділів;

вміти:

виконувати обов'язки солдата в оборонному бою, під час ведення вогню та відбиття наступу противника;

виконувати порядок дій під час маневру (переміщення) з тимчасової на основну вогневу позицію (з основної на запасну);

зайняти та замаскувати вогневу позицію;

здійснювати доповідь командиру за протоколом 3D;

виконувати порядок дій у випадку обходу противником з флангу або виходу противника в тил, прориву переднього краю оборони вогневою (маневреною) групою противника;

реагувати на раптовий вогневий контакт (залягання, укриття, переміщення);

виконувати дії у випадку мінометного обстрілу, кулеметного вогню противника та застосування ударних БпЛА;

діяти в умовах різних типів місцевості: міське середовище (укриття в будівлях, переміщення між будівлями, евакуація під вогнем), ліс, відкрита місцевість, біля водної перешкоди, гірська місцевість;

виконувати базові ролі в малій групі;

переміщуватися в складі бойової двійки, трійки в різних умовах місцевості.

Тема 1. Основні правила загальновійськового бою, призначення та бойові можливості підрозділів родів військ Сухопутних військ Збройних сил України, Сил безпілотних систем. Базові відомості про сучасні засоби ведення бою.

Заняття 1. *Призначення та бойові можливості механізованих, танкових, артилерійських підрозділів і підрозділів ППО СВ ЗС України, їх організаційно-штатна структура. Озброєння механізованого відділення. Призначення, класифікація, бойові можливості, форми, способи, основні тактичні прийоми застосування БпЛА. Основні демаскуючі ознаки, слабкі місця БпЛА та можливості їх виявлення. Рекомендації щодо знешкодження БпЛА.*

<u>Умови:</u>

теоретично / самостійна підготовка; навчальний клас.

<u>Методичні рекомендації:</u>

Заняття проводяться в навчальному класі під керівництвом викладача (інструктора). Здобувачі освіти ознайомлюються з призначенням та бойовими можливостями механізованих, танкових, артилерійських підрозділів і підрозділів ППО СВ ЗС України їх організаційно-штатною структурою.

Заняття 2. *Вивчення обов'язків солдата в бою, спостерігача, піднощика боєприпасів.*

Умови:

теоретично / самостійна підготовка; навчальний клас.

Методичні рекомендації:

Заняття проводяться під керівництвом викладача (інструктора). Здобувачі освіти вивчають обов'язки стрільця, піднощика боєприпасів, спостерігача.

Тема 2 Основи індивідуальних дій та взаємодії в в малих групах. Порядок спостереження і доповіді за алгоритмами. Основи індивідуальної тактичної підготовки

Заняття 1. *Порядок дій солдата в оборонному бою, під час ведення вогню та відбиття наступу противника. Порядок знищення бронеоб'єктів противника на передньому краю оборони. Порядок дій під час маневру (переміщення) з тимчасової на основну вогневу позицію (з основної на запасну), алгоритм дії у випадку обходу противником з флангу або виходу противника з тилу, прориву переднього краю танками (ББМ) противника.*

Умови:

теоретично / самостійна підготовка; навчальний клас.

Методичні рекомендації:

Заняття проводяться під керівництвом викладача (інструктора). Здобувачі освіти:

ознайомлюються з порядком дій під час ведення вогню та відбиття нападу противника;

вивчають порядок дій за сигналами оповіщення;

розглядають порядок знищення бронеоб'єктів противника на передньому краю оборони, способи пересування залежно від рельєфу місцевості;

вивчають порядок дій під час маневру (переміщення) з тимчасової на основну вогневу позицію (з основної на запасну).Здобувачам освіти доводять порядок дій у випадку обходу противником з флангу, виходу противника з тилу, прориву переднього краю танками (ББМ) противника.

2.10. ВОГНЕВА ПІДГОТОВКА

Метою вивчення тем під час курсу основ національного спротиву є підготовка здобувача освіти, який здатний застосовувати стрілецьку зброю, гранатомети, вміти вести вогонь з неї для виконання поставлених бойових завдань.

За результатами вивчення тем здобувачі освіти повинні:

знати:

призначення, тактико-технічні характеристики, бойові властивості, загальну будову, принцип дії, порядок неповного розбирання і збирання після неповного розбирання зброї, типові затримки при стрільбі (їх види, причини та способи і порядок їх усунення), а також порядок обслуговування стрілецької зброї після стрільби;

призначення та визначення вихідних установок (вибір прицілу і точки прицілювання) для ведення вогню зі стрілецької зброї, правила влучного пострілу;

нормальні (табличні) умови стрільби;

принцип прицілювання та ведення вогню по повітряних цілях;

порядок спостереження за полем бою та вибору цілі, вихідні установки для зброї, порядок ведення та коректування вогню, способи цілевказівки;

основи управління вогнем та порядок постановки вогневих завдань;

порядок застосування нічних стрілецьких прицілів та приладів спостереження і нічного бачення;

заходи безпеки при поводженні зі стрілецькою зброєю;

порядок чищення та догляду за зброєю;

призначення, будову та принцип дії ручних гранат.

вміти:

застосовувати стрілецьку зброю і ручні гранати;

проводити перевірку бою зброї та приведення її до нормального бою на різних відстанях; застосовувати стрілецьку зброю;

холощення з масо-габаритними макетами й навчальною зброєю в різних положеннях;

здійснювати спорядження та метання ручних гранат з різних положень;
швидко усувати затримки, що виникають при стрільбі;
вести влучний вогонь та коректувати стрільбу;
чистити та доглядати за стрілецькою зброєю в польових умовах;

Тема 1. Основи стрільби.

Заняття 1. *Основи стрілецької справи*

Умови:

теоретично / самостійна підготовка;
навчальний клас.

Методичні рекомендації:

Заняття проводяться в класі в складі групи під керівництвом викладача. В навчальному класі студенти ознайомлюються з призначенням вихідних установок для ведення вогню зі стрілецької зброї та порядком визначенням поправок на відхилення метеорологічних умов від нормальних і їх урахування при призначенні вихідних установок для стрільби. Вивчають мнемонічні правила стрільби та здійснюють вирішення вогневих завдань. Тренуються у визначені дальності до мішені за допомогою мушки або окомірним методом.

Тема 2. Матеріальна частина стрілецької зброї.

Заняття 1. *5,45 мм автомат Калашникова АК-74 (АКС-74, АКС-74У, АК-74М) та ручний кулемет Калашникова (РПК-74, РПКС-74).*

Умови:

теоретично / самостійна підготовка; навчальний клас.

Методичні рекомендації:

Заняття проводиться методом розповіді. На початку заняття викладач доводить послідовність роботи частин та механізмів при заряджанні та пострілі. Огляд і підготовка автомата АК-74 до стрільби. Порядок неповного розбирання та збирання автомата (кулемета). Спорядження магазину, заряджання і розряджання автомата, постановка на запобіжник. Порядок перевірки бою автомата та приведення до нормального бою.

Заняття 2. *Ручні осколкові гранати РГД-5, Ф-1, РГО, РГН.*

Умови:

теоретично; навчальний клас.

Методичні рекомендації:

Заняття проводиться методом розповіді з практичним виконанням завдань. Огляд і підготовка автомата АК-74 до стрільби. Догляд за індивідуальною зброєю, її утримання та зберігання. Можливі затримки і несправності, що виникають під час стрільби, способи їх усунення. В подальшому особовий склад виконує нормативи з вогневої підготовки.

2.11. ВИЖИВАННЯ ТА СПЕЦІАЛЬНА ПІДГОТОВКА

Метою вивчення теми під час курсу основ національного спротиву є підготовка здобувача освіти, який здатний застосовувати прийоми та способи забезпечення життєдіяльності в автономних умовах, протидії впливу природних факторів на людину, переміщення у пішому порядку на великі відстані.

За результатами вивчення теми здобувачі освіти повинні:

знати:

склад та правила збирання тривожної валізи;
порядок організації переміщення (пересування) в зоні бойових дій;
основні заходи забезпечення життєдіяльності в автономних умовах;

вміти:

організовувати та облаштовувати індивідуальне місце розташування у складі малого підрозділу в умовах можливої зустрічі з противником;
облаштовувати прості укриття з урахуванням умов місцевості;
протидіяти впливу небезпечних природних умов на організм людини;

застосовувати базові способи забезпечення води, тепла та харчування в автономних умовах.

Тема 1. Забезпечення життєдіяльності.

Заняття 1. *Основні заходи забезпечення життєдіяльності в автономних умовах. Дії за сигналами оповіщення та під час обстрілів.*

Умови:

теоретично / самостійна підготовка; навчальний клас.

Методичні рекомендації:

Заняття проводять під керівництвом викладача (інструктора). Здобувачів освіти ознайомлюють з базовими принципами забезпечення життєдіяльності в автономних умовах, фактори, які впливають на виживання, дії за сигналами оповіщення та наповнення аварійної сумки.

Заняття 2. *Добування і очищення води та приготування їжі. Спорудження і обладнання укриттів.*

Умови:

теоретично / самостійна підготовка; навчальний клас.

Методичні рекомендації:

Заняття проводять під керівництвом викладача (інструктора). Здобувачів освіти ознайомлюють з базовими принципами забезпечення життєдіяльності в польових умовах, вибору місця та обладнання укриття, добування вогню без сірників, водозабезпечення військовослужбовців під час виконання бойових завдань. Демонструють макети вогнищ, фільтрів для очищення води та місць відпочинку.